

Дніпродзержинський державний технічний університет

АВТОМАТИЗОВАНІ РОБОЧІ МІСЦЯ В СТРУКТУРІ УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Вступ. Ефективне управління підприємством (ресурсами, асортиментом, збутом) завжди мало визначальну роль для результатів роботи будь-якого промислового підприємства. Нині у зв'язку зі збільшенням масштабів виробництва, переходом підприємств на нові умови господарювання вимоги до якості та своєчасності управлінських рішень ще більше зростають. Як наслідок, стає все більш актуальною задача ефективного та швидкого опрацювання великих обсягів інформації. Цю проблему покликана вирішити комп'ютеризація управлінської діяльності.

Питання комп'ютеризації управлінської діяльності досліджувалися в працях багатьох науковців, які розглядали загальні принципи і підходи до проблеми [1-4]; аналізували конкретні програмні засоби та методологію вирішення окремих завдань управління за допомогою ПК [5-11]. В той же час питання функціонування підприємства при роботі в умовах всебічної інформатизації управління потребують подальшого розвитку досліджень, зокрема, в напрямку визначення місця та ролі автоматизованих робочих місць (АРМ) окремих фахівців в загальній організаційно-функціональній структурі управління підприємством.

Постановка задачі. Створення комп'ютерної інформаційної мережі управління, як правило, здійснюється на базі вже працюючого підприємства, тобто існуючої структури управлінської служби. При цьому виникають питання щодо структурної перебудови системи управління або автоматизації існуючих функціональних елементів системи. Прагнення забезпечити ефективність діяльності підприємства зумовлює необхідність створення ефективної комп'ютерної інформаційної системи управління з мінімальною перебудовою існуючої структурно-функціональної схеми.

Результати роботи. В межах підприємства всі функції управління логічно взаємозв'язані. Деякі з функцій можна однозначно віднести до компетенції одного з існуючих елементів традиційної системи управління, а деякі знаходяться на перетині області впливу кількох елементів. Для підвищення ефективності управління найбільш доцільно зосередити такі функції у межах окремих структурних підрозділів на базі впровадження відповідних АРМ управлінців (менеджерів). Такі АРМ призначені для того, щоб зв'язати складні розгалужені потоки необхідної інформації в одній точці системи управління. Саме в рамках цих елементів мають вирішуватися функціональні задачі і прийматися управлінські рішення, тобто об'єднуватися усі функції управління.

Структура відповідного комплексу АРМ може мати кілька варіантів. У першому випадку повноваження управляючого органу по видам ресурсів (діяльності) передаються в один із уже діючих на підприємстві відділів із виділенням у ньому посади відповідного менеджера. В іншому випадку створюється новий відділ із передачею відповідних повноважень йому. В будь-якому випадку АРМ кожного управлінця (менеджера) повинно бути оснащено функціональною підсистемою на основі потужної інформаційної бази, яка постійно оновлюється відповідними відділами. До кожного такого АРМ повинна надходити вся інформація про наявність і рух певного ресурсу підприємства або ж про стан діяльності в певному напрямку. У свою чергу, із кожного АРМ по-

винні виходити потоки управлінської інформації: аналітичних звітів, проектів заходів, обґрунтування управлінських рішень, планів та прогнозів.

Зауважимо, що структура системи управління сучасного промислового підприємства дуже розгалужена. Генеральному директору безпосередньо підпорядковані кілька заступників (начальників управлінь, відділів, головних спеціалістів). Кожному з таких управлінців, в свою чергу, підпорядковані певні відділи зі своєю структурою. Тому для наочності ілюстрації пропонуємо далі розглядаються лише фрагменти системи управління промисловим підприємством, пов'язані з управлінням основними ресурсами.

На рис.1 представлено перший варіант структури організації комплексу АРМ, коли кожному існуючому робочому місцю управлінської служби підприємства має відповідати своє АРМ із збереженням задач та підпорядкованості працюючих спеціалістів.

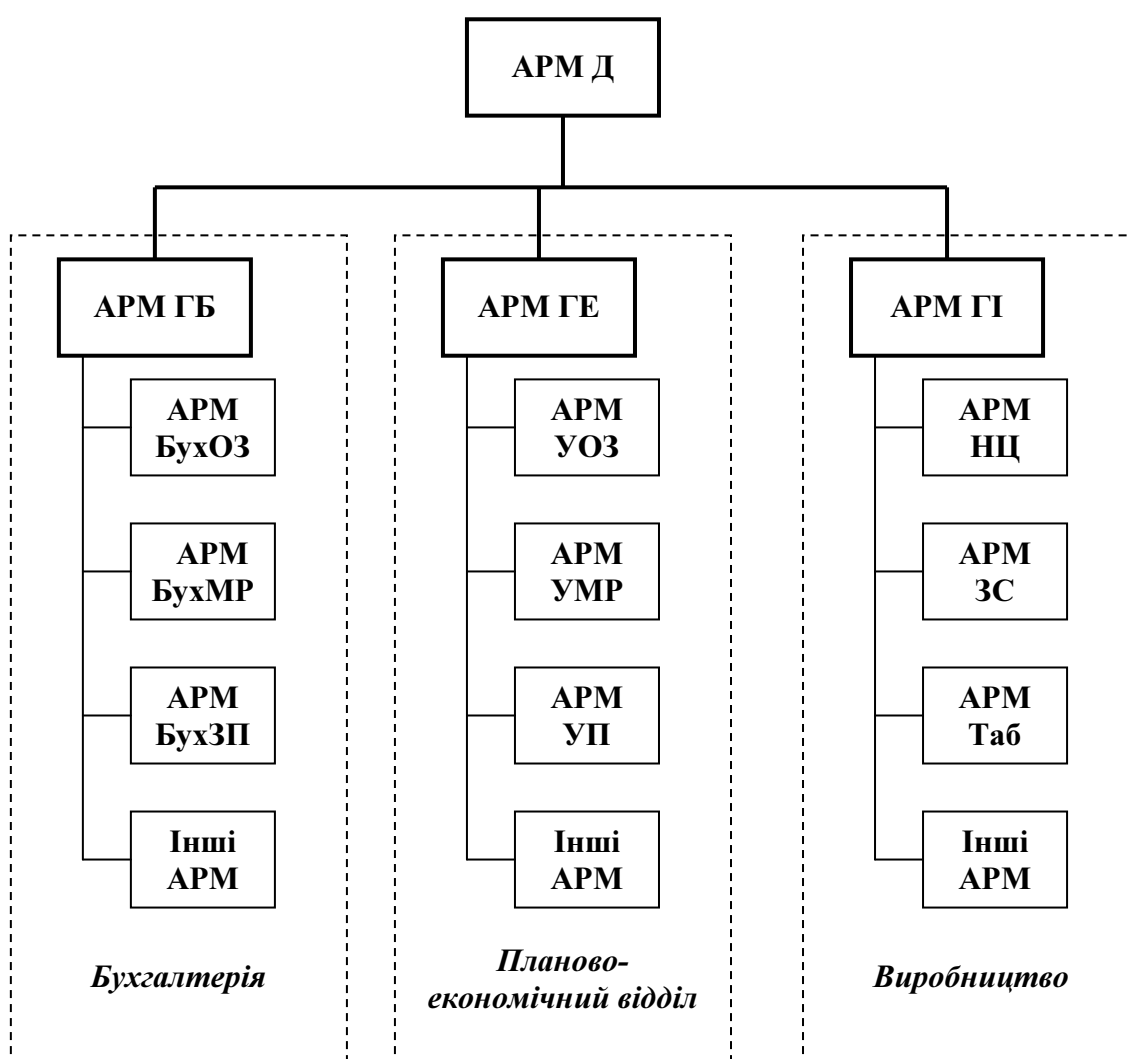

Рисунок 1 – Структура системи АРМ підприємства (I варіант)

На рис.1 застосовано наступні позначення: АРМ Д, АРМ ГБ, АРМ ГЕ, АРМ ГІ – автоматизовані робочі місця директора, головного бухгалтера, головного економіста і головного інженера відповідно; АРМ БухОЗ, АРМ БухМР, АРМ БухЗП – автоматизовані робочі місця бухгалтерів з основних засобів, матеріальних ресурсів та заробітної

плати; АРМ УОЗ, АРМ УМР, АРМ УП – автоматизовані робочі місця економістів з управління основними засобами, матеріальними ресурсами і персоналом; АРМ НЦ, АРМ ЗС, АРМ Таб – робочі місця фахівців, безпосередньо пов'язаних з виробничим процесом та розташованих у виробничих підрозділах (начальників цехів, завідувачів складами і табельників відповідно).

Другий варіант відповідає випадку, коли окремо виділяється група АРМ менеджерів за функціональними ознаками: з управління основними засобами (АРМ УОЗП), з управління матеріальними ресурсами (АРМ УМРП), з управління персоналом підприємства (АРМ УПП) та інші. В такому випадку функціональні АРМ або виділяються в окремий відділ (відділ менеджменту або АСУ), або створюються в межах існуючих підрозділів, але підпорядковуються напряму заступнику директора з управління (головному менеджеру) через АРМ ГМ (рис.2, 3). I та II рівні розмежовують лінійні рівні управління підприємства (організації).

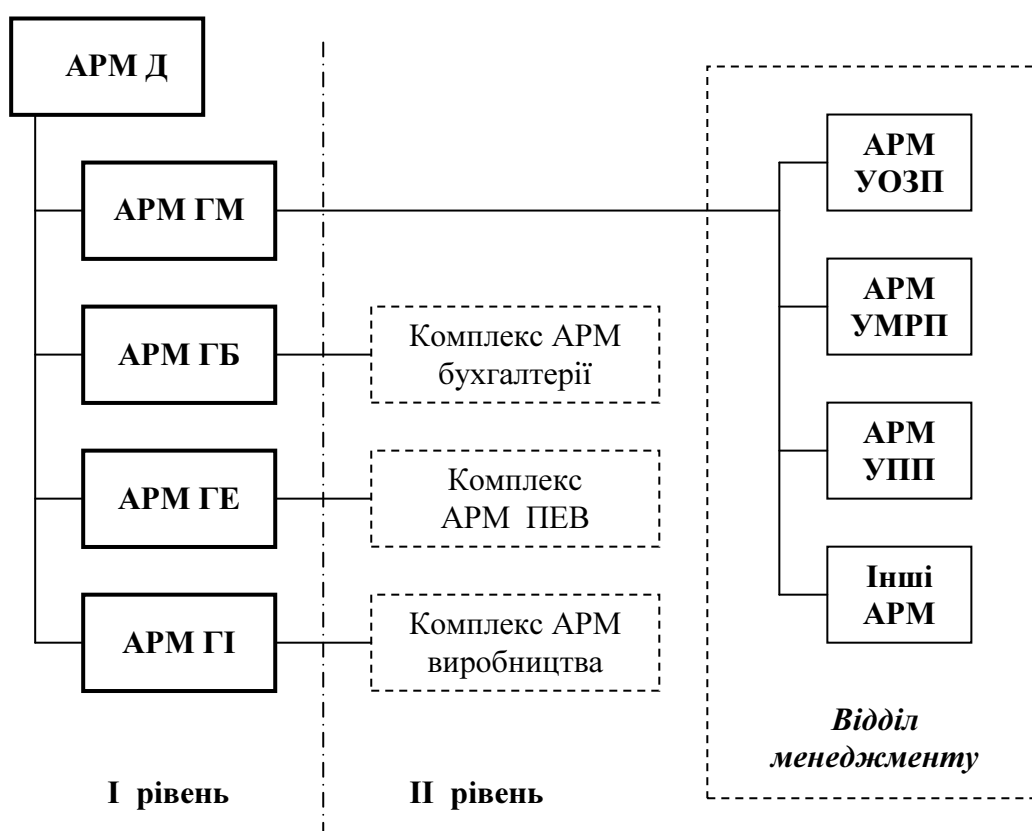

Рисунок 2 – Структура системи АРМ підприємства (II варіант)

Зауважимо, що в більшості існуючих організаційних структур управління підприємствами (організаціями) посада заступника директора з управління (головного менеджера) в структурі управління відсутня. Отже, організація комплексу АРМ за II і III варіантами потребує більших змін в системі управління, а головне – змін в технології управління.

Впровадження пропонованих комплексів АРМ сприяє практичному удосконаленню структури управління будь-якого підприємства (організації). При цьому під вдосконаленням мається на увазі не тільки встановлення оптимальної кількості управлінського апарату і кількості працівників у виробничих підрозділах згідно з існуючими

нормативами, а перш за все – поліпшення системи планування, обліку і контролю за основними показниками діяльності підприємства за допомогою широкого та всебічного впровадження обчислювальної техніки, розвитку комп’ютерних мереж, засобів зв’язку, застосування сучасних програмних продуктів: технологій управління, інформаційних технологій.

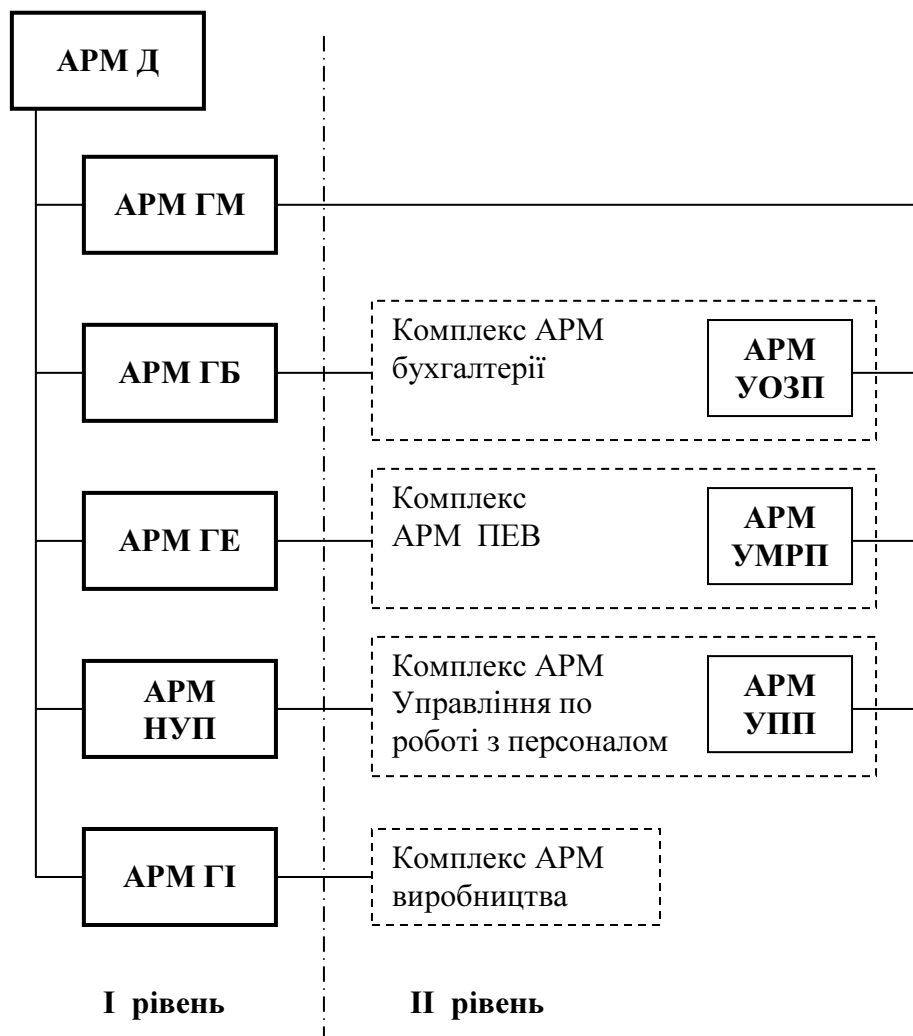

Рисунок 3 – Структура системи ARMS підприємства (III варіант)

Висновки. Запропоновано підходи до створення інформаційної комп’ютерної системи управління підприємством на базі використання комплексу взаємопов’язаних ARMS, які визначають розташування ARMS окремих фахівців, що має сприяти розробці функціонального наповнення (технічного завдання) до розробки відповідних робочих місць управлінців підприємства в умовах створення загальної управлінської інформаційної системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вовчак І.С. Інформаційні системи та комп’ютерні технології в менеджменті / І.С.Вовчак. – Тернопіль: Карт-бланш, 2001. – 286с.
2. Гордієнко І.В. Інформаційні системи і технології в менеджменті / І.В.Гордієнко. – К.: КНЕУ, 2003. – 259с.

3. SAP R/3: Менеджмент / [под ред. М.Ребштока, К.Хильдербранда; пер. с нем.]. – Мн.: Новое знание, 2001. – 208с.
4. Пономаренко В.С. Проектування автоматизованих економічних інформаційних систем: навч. посібник / В.С.Пономаренко, О.І.Пушкар, Ю.І.Коваленко. – К.: ІЗМН, 1996. – 312с.
5. Завгородній В.П. Автоматизація бухгалтерського обліку, контролю, аналізу та аудиту / Завгородній В.П. – К.: А.С.К., 1998. – 768с.
6. Оксанич А.П. Інформаційні системи і технології маркетингу / А.П.Оксанич. – К.: Професіонал, 2008. – 320с.
7. Пономаренко В.С. Інформаційні системи в управлінні персоналом / В.С.Пономаренко. – Харків: ХНЕУ, 2008. – 336с.
8. Сендзюк М.А. Інформаційні системи в державному управлінні / М.А.Сендзюк. – К.: КНЕУ, 2004. – 339с.
9. Сиротинська А.П. Інформаційні системи підприємств малого бізнесу / А.П.Сиротинська. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 264с.
10. Грановський С.С. Про один підхід до управління матеріальними ресурсами промислових підприємств / Грановський С.С. Карімов Г.І. // Економіка: проблеми теорії та практики: [збірник наукових праць]. – Дніпропетровськ: ДНУ. – 2001. – Випуск 71. – С.33-36.
11. Грановський С.С. До питання координації управління матеріальними ресурсами / Грановський С.С., Карімов Г.І. // Економіка: проблеми теорії та практики: [збірник наукових праць]. – Дніпропетровськ: ДНУ. – 2003. – Випуск 76. – С.45-49.

Надійшла до редколегії 06.06.2012.